

ŠKOFIJSKI LIST

61.

Poročilo o konferencah „Sodalitatis SS. Cordis Jesu“ za leto 1912.

(J. Flis.)

Težavno, trudapolno je v današnjih razmerah delo duhovnikovo; vedno mora biti pripravljen na odpor proti raznim napadom božjih sovražnikov, sovražnikov sv. vere in sv. Cerkve. Postopanje naših domačih sovražnikov je prav zlobno. Najprej so hoteli verski čut otopiti, zbegati, razne dvome vzbuditi in izpodbiti podporne, na katerih sloni sv. vera. Potem so jeli vero napadati naravnost. Vero v Boga in zaupanje v Boga hočejo zdaj uničiti z vedno gonjo v nezadovoljnost; ljubezen do bližnjega zatreti z vednim hujskanjem raznih stanov drugega proti drugemu. Znani časniki razvnamajo najhujše človeške strasti s polzkimi podlistki, trdeč, da le tedaj se bo pričelo rajsko življenje na zemlji, kadar se odstrani vsaka vera in vse, kar je z vero v zvezi. — Tako vedenje in delovanje pa odkazuje duhovnikom pot za obrambo. Delo je trudapolno in zahteva mnogo previdnosti in vztrajnosti. Kaj imajo dobri starši truda z razposajenim otrokom! Radikalizem je kot razposajen dečko; nič mu ni prav, vse bi moralo biti drugače; tisočletne naprave mu niso po godu, vse zapovedi božje so mu odveč, vse kar mu omejuje njegovo prostost mu je zoprno; kar se ne godi po njegovih mislih in domišljijah, nima v njegovih očeh prav nobene veljave. Včasih nasprotuje iz nagajivosti, da druge draži, včasih iz hudobije, največkrat iz nevednosti pa neizmerne domišljavosti in lahkomišljenosti. Kdo ga bo strmoglavil? Ko je bil liberalizem na vrhuncu svoje domišljavosti, hoteč si spraviti vse pod noge, smo se povpraševali in ugibali, kdo ga bo vrgel s prestola, kdo mu izpodbil noge. Danes to vemo. Kdo pa bo čez nekaj let zmagovalec radikalizma, zdaj še ne vemo, prepričani pa smo, da je vse to le nov član v dolgi vrsti človeških zmot.

Ta razposajenost bi bila smešna, ko bi le ne povzročevala tako mnogo hudega med naro-

dom v verskem in nraavnem oziru. Po svojem poklicu so duhovniki poklicani, da se z vso vne- mo ustavljajo pogubnemu razdiranju. V konferencah se duhovniki posvetujejo, s kakšnimi pripomočki bi se moglo ohraniti, kar je še dobrega, s katerimi sredstvi bi se omejilo zlobno delovanje sovražnikov sv. vere in sv. Cerkve. In res se je mnogo, mnogo storilo za otroke, za mladeniče, za može in žene po raznih družbah, ki so se v teku malo let jako močno razširile po vsi škofiji. Koliko tridnevnic se prireja, da se poživlja duhovno življenje med verniki in se jim daje prilika večkrat prejemati sv. zakramente.

Iz konferenčnih zapisnikov se vidi, da se je največja skrb posvetila mladini, in sicer Marijinim družbam. Posvetovalo se je, kaj naj se ukrene, da bodo družbe še popolneje dosegle svoj namen. Za otroke naj se ustanovljajo Marijini vrteci. Razgovarjalo in tudi pismeno se je obravnavalo, zakaj zlasti po nekaterih krajih Marijine družbe ne uspevajo. Silno, da, neobhodno potrebna je dandanes mladinska organizacija. — Tudi odraslim se je posvetilo mnogo truda. Posvetovalo se je, kako poživimo versko življenje zlasti pri moških, kako okrepimo versko zavest; zlasti ta moment je bistvenega pomena, kajti vsa sedanja politika je poudarjala največ samo gospodarsko stran; verska zavest mora biti podlaga; ta zavest naj bo kit, ki veže vse, ki so dobre volje. Prav umestno je spisana razprava g. Škulja: Verski moment v politiki. Ta verski moment naj poudarja duhovnik v svojem društvenem delovanju, pa tudi kot socialen delavec mora imeti vedno višji cilj pred očmi.

Nova pota je človeštvo nastopilo zlasti v socialnem življenju. Duhovnik mora za človekom na nova pota, ž njim in za njim in poleg njega, da ohrani človeka tudi na novih potih v mejah božjih zakonov, da ga tudi po teh potih vodi k zadnjemu cilju, k Bogu. To delo zahteva veliko

previdnosti, veliko modrosti, veliko truda. Evharistični kongres na Dunaju je dal povod raznim razgovorom; posvetovalo se je, kaj naj se stori, da bo uspeh tega kongresa dejansko trajen. — Omenjali so najpogostnejše dandanašnje razvade pri ljudstvu, iskali so pripomočkov, da jih odstranijo. Umevno je, da je tudi abstinenčno gibanje bilo na dnevnem redu in kaj je storiti duhovniku, da se ta kuga prežene. Seveda duhovnik sam ne sme biti alkoholik, sicer on o tem vprašanju ne bo govoril, ali vse njegovo delovanje zoper alkoholizem bo le smešno. Medice, cura te ipsum!

Skrbelo se je za višjo stanovsko izobrazbo. Priredila so se predavanja o raznih strokah, iz dogmatike, kanoničnega prava, moralke, dušnega pastirstva. Gospodje referenti so se uglobili v vsebino in njihova predavanja so bila največkrat z veliko pohvalo sprejeta. Taki referati so jako potrebni, ker se ohrani veselje do vede, se zopet v spomin pokliče marsikatera važna resnica. — Zlasti so bili živahni razgovori o stvarih, tikajočih se dušnega pastirstva; taki pogovori so dajali konferenčnim sejam pravo življenje.

Udeležba je bila večinoma prav dobra. Odsočnosti so se dale opravičiti z obilnim dušnopastirskim poslom in slabim vremenom — le prav malo duhovnikov se dosledno ne udeležuje konferenc — prav tem pa bi bile jako potrebne. — Pri vsaki konferenci so se razpravljala vprašanja, ki posredno ali neposredno segajo v dušno pastirstvo, razgovarjalo se je o tekočih vprašanjih, o dogodkih posameznih dušnih pastirjev, o novih odlokih itd. Prebral se je vselej en oddelek sinodalnih določil, kar je dalo povod živahnim razpravam o posameznih točkah. Nekateri voditelji konferenc so jako spretno v razpravo uvedli najbolj aktualna vprašanja, razvijala se je marsikaka jako duhovita misel. Pometek konferenčnih zapisnikov nam kaže, kaj je bilo pri konferencah na dnevnem redu.

To mnogostransko delovanje za ohranitev sv. vere in nramnosti v duši narodovi je dobro in vse hvale vredno, nobeno tako delo ne bo brez sadu; vsak trud kolikor toliko paralizira strupene napade nasprotnikov po brezbožnih, brezverskih listih, ki jih hočejo širiti med ljudstvom in mu omajati versko prepričanje.

Vse to je potrebno, toda eno se ne sme pozabiti: delo za časni in večni blagor drugih je sicer potrebno, pa ne edino potrebno, — drugo, bistveno potrebno je, da se duhovnik sam z vso močjo svoje duše oklene naukov sv. vere,

jih ima vedno pred očmi, je z njimi skoziinskozi prešinjen in vse svoje delo in opravilo po njih vpravna, kratko: da duhovnik sam po veri živi.

To je življenjska naloga duhovnikova, da živi s v e t o, da ga verske resnice popolnoma obvladujejo, ga dvigajo v nadnaravne kroge do nadnaravnega življenja.

Da, nadnaravno mora biti življenje duhovnikovo. To zahteva Gospod sam, ki nas imenuje »luč« sveta, nas primerja »mestu na gori«. To zahteva sv. Peter, ki nas nazivlje »sveto izvoljeno ljudstvo, kraljevo duhovništvo«. Kaj pa zahteva sv. apostol Pavel v pismih do Tita in Timoteja! Exemplum esto fidelium in verbo, in conversatione, in fide, in castitate. Haec meditare, in his esto; ut profectus tuus manifestus sit omnibus. — hoc faciens te ipsum salvum facies, et eos, qui te audiunt; sectare justitiam, pietatem, fidem, caritatem, patientiam, mansuetudinem. Sobrius esto; Certa bonum certamen fidei; apprehende vitam aeternam, in qua vocatus es itd. itd. Ni ga skoraj stavka, ki bi ne dajal jako živega opomina; ne prezrimo, da ti opomini niso splošni, skupni za duhovnike in vernike, marveč specielno za nas in mnogokrat edino za nas. Tako nadnaravno življenje je najbolj prepričevalen dokaz o resničnosti sv. vere. Ako bo življenje duhovnikovo tako, tedaj se nam ni nikdar bati, da bi brezverci, svobodomiselci, naj se imenujejo, kakorkoli hočejo, z vsemi pripomočki, kakršne jim nasvetuje njih brezbožnost, vero zatrli v narodu. Sveto življenje duhovnikovo bo ves strup brezvernim naukom vzelo.

Tudi svet sploh zahteva od duhovnikov, da živijo sveto. Svet, dobri in hudobni, hoče imeti duhovnike brez graje, brez madeža, brez napak. Prav mabene slabosti duhovnik ne sme imeti, ki bi se mu mogla po pravici očitati. Svet je sicer jako krivičen v svojih sodbah. Najhujše napake, najgrše hudobije svojih privržencev prezira, izgovarja, zagovarja, še celo hvali. O duhovniku pa je sodba svetá grozno stroga. Njegove napake neizprosljivo izrablja v svoje zlobne namene; z bridkim zaničevanjem duhovnika preganja, šiba javno po časnikih in pri shodih svojih somišljenikov; da, celo vesel je napak njegovih, da ima vsaj priliko poniževati in ob vso veljavo spravljati ves stan. In prav v tem se kaže hinavščina radikalnih svobodomiselcev. Javno po časnikih zaničujejo duhovnika, privatno pa ga pri njegovih predstojnikih hvalijo kot dobrega duhovnika, prosijo zanj, naj se ne prestavi, češ, tako ga radi imamo, saj ni tako, kakor časniki pišejo ali nekateri o njem govore! Res je, radi ga imajo,

ker prav njega se najuspešnejše poslužujejo v svoje zlobne namene, rekoč, glejte, saj tudi duhovnik nima vere; ko bi imel vero, bi drugače živel.

Posvetnjaki torej zahtevajo, naj je duhovnik dober, svet, kajti kar v svoji hinavščini pri svojih somišljenikih hvalijo, to se jim zdi pri duhovniku skrajno zaničljivo.

Da dobri verniki zahtevajo dobre, svete duhovnike, je umljivo, kajti zaupajo jim vse tajnosti svojega srca. Ako duhovnik kaj stori, kar svetosti njegovega stanu nasprotuje, se zgražajo nad njim tudi sicer dobri kristjani, pridružujejo se graji posvetnjakov — le malo, malo jih je, ki bi v krščanski ljubezni zagovarjali njegove slabosti.

Res je, da mnogokrat napadajo tudi prav dobre duhovnike, toda, ako jim hočejo kaj očistiti, se morajo posluževati strupenih pušic obrekovanja in laži. Vemo pa, da se obrekovanje prej ali slej razkrinka in gospod Bog bo po nedolžnem obrekovanega povzdignil, obrekovalca pa ponižal; humiliabit calumniatorem.

Seveda ni zadosti, da bi duhovnik samo zase sveto živel; ako hoče vse dolžnosti kot poslanec božji izpolniti, vse breme, duhovniku naloženo, srečno nositi, mora se posvetiti trajnemu težavnemu delu; javno pred svetom in med svetom mora delati, ako hoče častno in uspešno izvršiti svojo nalogo. Izraelci, vrnivši se iz babilonske sužnosti, so pri zidanju Jeruzalemskega templja v eni roki držali lopatico, v drugi pa meč. Tako duhovnik; v eni roki meč za obrambo proti napadom sovražnikov, v drugi vse potrebno orodje za zgradbo nebeškega Jeruzalema v svojem srcu, posluževati se mora vseh pripomočkov za sveto življenje.

Najvažnejši, najsvetejši, najuspešnejši, najgotovejši tak pripomoček je sv. Evharistija. Pobožnost do presv. Zakramenta je tako sveta, tako umna, tako polna vsakovrstnih milosti, da se zdi nemogoče, da bi jo duhovnik zanemaril. Sveta Evharistija je njegovo življenje, njegova slava, njegov zaklad, njegovo veselje, njegovo upanje — njegovo delo. Ni je solidnejše pobožnosti, kot obiskovanje presvetega Zakramenta, ni je pobožnosti, ki bi bila bolj soglasna Jezusovim željam in bi jim živejše vstrezala.

Duhovnik, ki hoče biti dober duhovnik, mora živeti pobožno, sveto; če pa hoče živeti dobro, pobožno, sveto, mora biti častilec presv. Zakramenta. Veselo in dobro znamenje je za naše duhovnike, da se je pri konferencah tudi ta ascetična stran duhovnikovega življenja pogostokrat

poudarjala. Razpravljalo se je o pričujočnosti Jezusovi v presvetem zakramentu, o potrebi češčenja presvetega Srca; sv. Rešnje Telo zastava nebes za duhovnika; Jezus edini pravi prijatelj duhovnikov. Prav umesten je bil referat mladega duhovnika, kako opravlja duhovnik tedensko češčenje. Vse to je lepo in hvalevredno — vendar se mi zdi, da kljub temu mnogi četrti točki pravil »Sodalitatis Sacerdotum« premalo točno zadostujejo.

»Ut quotidie — per aliquod tempus Sacramentum visitent«. Ta točka pravil je bistvena, od nje odvisen blagoslov pri vsem delovanju za lastni dušni blagor in za dušni in telesni blagor vernikov. Prav tako važno je tedensko češčenje, katerega zahteva »Societas Sacerd. Adoratorum«. Radi te velike važnosti molitve in premišljevanja, so bili povodom evharistične slavnosti povabljeni vsi duhovniki, naj v trajen spomin te silno pomenljive slavnosti pristopijo društvu »Adoratores«. Toda le malo, malo se jih je odzvalo vabilu. Le v novomeški in litijski dekaniji so pristopili vsi, kar jih še ni bilo, sicer pa tuintam prav redki. Res je, v skupni molitvi morebiti marsikdo moli, toda to je premalo, srce duhovnikovo mora dospeti prav živo do presvetega Srca, se ga mora dotakniti v duhu, to pa se zgodi le v premišljevanju; dobra je molitev za navadne vernike, toda za duhovnika je premalo, ako hoče biti deležen vseh dobrot presvetega Srca, ako hoče doseči vse milosti, ki so mu potrebne v izpolnjevanju; prevažnega poklica — ako pa med 623 duhovniki le sto redno obiskuje vsak teden in moli premišljeva je presveto Rešnje Telo, je to nekako premalo. — Ako nam sv. vera pravi, da je Jezus v tabernaklju pričujoč — je njega obisk čin pameti, čin pristojnosti in spodobnosti, recimo še več, za dobro, blago, plemenitosrce jeta obisk čin dolžne hvaležnosti in hvaležne ljubezni. — Slab duhovnik te nežne pobožnosti ne pozna. Hitro izvrši dolžnostno vsakdanje opravilo pred tabernakljem, potem beži od njega, kakor bi se ga bal in se zarije v posvetno opravilo. Mlačnem duhovniku tabernakelj ni nič zanimiv, nič ljubezniv; stena ledu loči njegovo srce od presvetega Srca v tabernaklju. Moli vsak dan: Concupiscit et deficit anima mea in atria Domini. Ali je pa tudi res? Dober duhovnik zna ceniti ta neprecenljivi zaklad, iz njega črpa razsvetljenje, moč in tolažbo. Toda, ali smemo o večini reči, da so vedno točni v obisku? Ali ga ne zanemarljajo mnogokrat, in sicer iz ničnih vzrokov? Vršijo obiske nekaj časa, pa prenehajo; zopet pričnejo,

zopet prekinejo, češ, toliko drugega opravila! — Popolnemu duhovniku pa je obisk presvetega Zakramenta točen, neprekršljiv zakon. Obložen je z delom, kakor le kak duhovnik obložen biti more, in vendar vsak dan nekaj trenutkov, vsak teden po eno uro preživi pred tabernakljem. Tu okrepčava svojega duha, tu zajema novih moči, tu dobiva razsvetljenje, da zamore mnogokrat jako zapletene zadeve rešiti v svoj in svojega bližnjega blagor. Tega prijatelja v tabernaklju nikdar ne pozabi obiskati, pa mu tudi povrniti obisk, s katerim ga je zjutraj pri sveti daritvi počastil.

Obiskovanje in češčenje presvetega Zakramenta naj nam je stalna, vsakdanja navada, tako posetimo sami sebe in bomo posetili tudi druge — in to je prva bistvena naša dolžnost, to naš glavni poklic. Te dolžnosti poleg vseh drugih ne smemo zanemarjati. — Naj vsakdo premisli ali vsaj prebere referat g. svétnika Krumpestarja, katerega priobčimo.

Evharistični Jezus, duhovnikov prijatelj.

Konferenčni referat. (Fr. Krumpestar.)

Sv. apostol Janez piše: »Omne, quod est in mundo, concupiscentia carnis est et concupiscentia oculorum et superbia vitae«. Dobro skušamo, da so resnične te besede apostolove. Temu trojnemu poželenju nasproti postaviti se mora duhovnik, ne le pri samem sebi, temveč pri vsakem svojem podložniku, pri vsem svetu. To so vam napor, to so vam borbe za življenje in smrt, borbe ne enega trenutka, enega dneva, enega leta, borbe vsakega trenutka, vsakega dneva, borbe podnevi in ponoči, borbe celega življenja! Resnične so besede Gospodove: »Ite, ecce, ego mitto vos sicut agnos inter lupos«. (Luk. 10, 3.) in »Ecce, ego mitto vos sicut oves in medio luporum«. (Mat. 10, 16.) Kdaj je pa jagnje med volkovi varno svojega življenja? Nikdar.

In duhovnik na svetu je »inter lupos«. Kamorkoli se obrne, je »inter lupos«. Komu naj popolno zaupa, na koga naj se zaupno nasloni? »Haec dicit Dominus: Maledictus homo, qui confidit in homine«. (Jer. 17, 5.). Koliko duhovnikov se je upropastilo, ker so stavili svoje zaupanje v človeka, iskali zavetja in ljubezni pri ljudeh.

Morda naj se vrže zaupno v naročje svojim domačim, staršem, bratom in sestram ali drugim sorodnikom? Tudi ne. Čujmo: »Inimici hominis domestici eius«. (Mat. 10, 36.). Nešteto je duhovnikov sv. katoliške Cerkve, ki so jih končali domači njihovi gmotno in moralno!

Toda na svojega stanovskega tovariša, na

svojega sobrata se boš pa zanesel brez vse skrbi, pri njem boš pa našel tolažbe, pomoči in zavetja. Stoj, ne prenašli se! »Tu vero, homo unanimis, qui simul mecum dulces capiebas cibos«. (Ps. 54. 14. 15.). Koliko žalosti, bridkosti in skrbi imajo mnogi duhovniki s svojimi sobrati.

Ako vse to preišljujemo, spoznamo, da je trpka usoda duhovnikova. »Si patremfamilias Beelcebub vocaverunt, quanto magis domesticos eius«. (Mat. 10, 25.).

V to naše borbe polno delovanje pa sijejo polne luči, tolažbe in milobe, besede našega Zveličarja: »Vos amici mei estis. Jam non dicam vos servos, quia servus nescit, quid faciat dominus eius. Vos autem dixi amicos, quia omnia, quaecumque audivi a Patre meo, nota feci vobis«. (Io. 15, 13—15.).

Jezus naš prijatelj, mi prijatelji njegovi. Tu je naša edina trdna opora. Jezus naše zanesljivo in varno zavetje med in pred volkovi.

Jezus imenuje svoje apostole prijatelje ravno, preda postavi Najsvetejši zakrament, kot bi hotel reči, ravno v presv. Evharistiji vam pokažem, da sem jaz vaš prijatelj.

In prijatelj! Ali ni ravno najintimnejša vez prijatelja s prijateljem. Tesna je vez med starši in otroci, toda ta vez ni intimna radi spoštovanja, ki je morajo imeti otroci do staršev in radi avtoritete, ki jo morajo imeti starši nad otroci.

Intimna je vez zakonska, toda intimnejša je vez prijateljska. »Sub viri potestate eris,« je bilo rečeno ženi, »et ipse dominabitur tibi.« (Gen. 3, 16.). Tudi v zakonu se ne more mož popolno podati na nivo svoje žene, zato se mora le prijateljstvo imenovati najintimnejša vez. Zato more nastati prav pravo prijateljstvo le med enakimi; med ljudmi različnega stanovskega stališča si ne moremo misliti prav pravega prijateljstva.

Jezus hoče biti naš pravi prijatelj; da bi nas pa ne motilo njegovo božje veličastvo, je vzel nase podobo hlapca, da bi nas pa ne motila še njegova plemenita človeška zunanost, jo je zakril v najsvetejšem zakramentu s podobo kruha, da je še bolj enak postal naši človeški revščini in nezmožnosti.

Drugi pogoj pravega prijateljstva je, da žive prijatelji skupaj. »Nihil ita proprium est amicitiae, sicut convivere amico,« pravi Akvinec. Tudi ta pogoj je izpolnil Zveličar, ustanovil je zakrament presv. Rešnjega Telesa, da pod podobo kruha biva po vsi zemlji. »Ecce, ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consumptionem saeculi.« (Mat. 28. 20.)

»Ecce, ego vobiscum sum,« v sredi mestnega vrvenja, v mogočni katedrali, v dragocenem tabernaklju, obiskovan od zgodnjega jutra do poznega večera, slavljen s slovesno službo božjo, poveličevan s sijajno glasbo. »Ecce, ego vobiscum sum,« v revni hribovski cerkvi, zapuščen noč in dan v črvivem tabernaklju, zadovoljen z najskromnejšo službo božjo, izvrševano z najskromnejšimi sredstvi, in vendar: »Ecce, ego vobiscum sum omnibus diebus.«

»Ecce, ego vobiscum sum« v kapelici šolskega zavoda, »ego vobiscum sum« v bolnišnici, »ego vobiscum sum« v jetnišnici, »ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem saeculi.«

Jezus, tvoj prijatelj s teboj v rajski radosti nove sv. maše, Jezus, prijatelj tvoj s teboj na cvetni poti mladostnega ognja in sv. navdušenja, Jezus, prijatelj tvoj s teboj v dnevih skrbi in potrnosti, Jezus, prijatelj tvoj s teboj na trnjevem potu težkih tvojih stanovskih dolžnosti, s teboj v borbi z osebnimi slabostmi. »Non derelinquam vos orphanos.« (Io. 14, 18.).

»Vae soli, quia, cum ceciderit, non habet sublevantem se.« (Eccle. 4, 10.). In kdo je bolj solus, kot ti duhovnik v duhovnem pastirstvu, sosebno na samotni službi in reči moraš z 38letnim bolnikom: »Domine, hominem non habeo.« (Io. 5, 5.). Saj nimaš človeka, ki bi te popolno razumel, vedel ceniti tvoje namene, težnje in načrte, ki bi umeval tvoje napore, spoznal tvoje skrbi. Kdo je še kdaj prav presodil tvoje gmotno stanje, mogel upoštevati tvoje denarne zadrege, kdo uvidi kdaj težave, borbe in nevarnosti tvojega zasebnega življenja. Menijo, da si angel in živiš nebeško življenje, med tem te pa hoče skušnjavec vzeti. »Ecce satanas expetivit vos, ut cribraret sicut triticum, ego autem rogavi pro te.« (Luc. 22, 31. 32.).

Tako je, toda ljudstvo tega ne more umeti. »Ego autem«, da, ego, Jezus Kristus. On ume in On prosi za nas, naš prijatelj v tabernaklju.

Torej k njemu! On je tvoj edini prijatelj, ki te ume, ki te resnično ljubi, ker ve za vse tvoje potrebe. Razloži mu svoje časne potrebe in blagoslovil bo tvoje borno imetje, sicut benedixit quinque panes in deserto. Varoval in utrdil ti zdravje, ki je tvoje največje premoženje.

Prosi ga pomoči v bojih za svoje lastno zveličanje. Pomisli, kako je njegovo blago srce iskreno prosilo za svoje apostole-prijatelje: »Non rogo, ut tollas eos de mundo, sed ut serves eos a malo.« »Sanctifica eos in veritate.« (Io. 17, 15. 17.).

Razloži mu težave, ki jih imaš z otroki, priporoči jih v njegovo varstvo. »Talius est enim regnum coelorum,« pravi sam. Izroči mu gospodarje, gospodinje, mladeniče, dekleta, družbe svoje, bolnike, ovčice tvoje, ki so na tujem, v Ameriki in drugod na delu, dijake po šolah in vojake po vojašnicah.

Priporoči mu svoje delo v spovednici in na prižnici. »Ego dabo vobis os et sapientiam.«

Posveti mu tudi svoje društveno in socialno delovanje, prosi ga blagoslova.

Obravnavaj z njim vse svoje naklepe in načrte, pomeni in posvetuj se z njim kot z najboljšim prijateljem svojim.

Navdal te bo z najboljšimi mislimi in podprl tvoja prizadevanja z najtrdnjšo oporo, z nepremagljivo vztrajnostjo in odločno navdušenostjo.

Ako hočeš biti dober duhovnik, ne smeš pozabiti svojega prijatelja v tabernaklju, rad ga moraš obiskovati in se z njim pogovarjati o vseh svojih zadevah. K temu te posebno vabi in navaja društvo duhovnikov-molilcev. Po njegovih pravilih občuje vsak član vsaj eno uro na teden s svojim prijateljem v tabernaklju. Povabljeni so vsi duhovniki, torej, poskusite, quam dulcis Dominus. (Ps. 24.).

Po tem društvu boste našli prijatelja »qui autem invenit illum invenit thesaurum,« našli boste prijatelja, o katerem veljajo v celem pomenu besede: »Qui me invenerit, inveniet vitam, et hauriet salutem a Domino.« (Prov. 8, 35.)

* * *

Mnogokrat so se izražali pri konferencah kaki dvomi o tej ali oni stvari. Večinoma so bila vsa vprašanja rešena po Škofijskem Listu.

Tudi razne želje so posamezni člani objavili pri konferencah, n. pr.: Naj se pri katekizmu jemlje boljši popir; druge knjige trajajo po štiri leta katekizem po dve leti; naj je boljše vezan. Molitveniki so predragi; naj bodo cenejši, da se jih več spravi med ljudstvo — kako delajo nasprotniki. Naj ima »Katol. bukvarna« oba molitvenika za Marijino družbo — za dekleta Bleiweisovega — za fante Kalanovega. Naj bi bile v vsakem katekizmu vse molitvice, ne samo ene v tem, druge v drugem. Naj bi se napravile nove zgodbe, te so pretežke — naj se da boljši katekizem, boljše zgodbe. Naj bi ordinariat za vso škofijo določil žegnanje na žegnansko nedeljo.

Naj ordinariat ukrene, da se v Ljubljani organizira kako društvo ali se pri kakem že ob-

stoječem društvu ustanovi ženski oddelek, ki naj bi od časa do časa poročal župnim uradom o življenju v Ljubljani službujočih deklet.

Iz Amerike ne naznanjajo po dekretu »ne temere« porok v Ameriki poročenih Slovencev, — ordinariat naj na pristojnem mestu stori korak, da se dekret boljše izvršuje.

Naj ordinariat posreduje, da se reformira spovedno besedilo, — sedanje je predolgo.

V vsaki zadevi, katera kolikortoliko sega v področje ordinariata, je storil in bo storil ordinariat, kolikor je v njegovi moči, da se ustrezne upravičenim zahtevam, toda mnogokrat tudi ordinariat ne more vsem po volji pogoditi. Izra-

zilo se je očitiranje, češ, to ali ono ni bilo prav. Toda očitiranje je popolnoma neopravičeno, ako se stvar presoja iz višjega stališča. Marsikaj se posamezniku ne zdi utemeljeno, iz širšega obzorja pa se vidi vse drugače.

* * *

Bog blagoslovi dosedanji trud vseh sodeložnikov pri konferencah; zlasti voditelji konferenc zaslužijo vso zahvalo in pohvalo — kajti potreba jim je mnogo požrtvovalnosti. Naj ta vnema tudi tekoče leto ne preneha; šestnajststoletnica in katoliški shod v Ljubljani bosta dala lepega gradiva za razprave.

62.

Dekanski shod leta 1913.

Vršil se je, kakor je bilo določeno, 2. aprila 1913 v knjižnici kn. šk. palače pod predsedstvom premilostnega gospoda knezoškofa. Udeležilo se ga je 17 gg. dekanov in arhidiacon ljubljanski. Dva dekana (Ribnica in Trebnje) sta radi bolehnosti poslala zastopnika, dve dekaniji (Cirknica, ki je vakatna, in Žužemberk) nista bili zastopani. Shoda se je udeležil tudi g. generalni vikar Flis. Zapisnikar je bil kn. šk. tajnik J. Dostal.

Celsissimus otvori shod, pozdravi navzoče ter prosi sodelovanja, ker se je za letos, lani ni bilo dekanskega shoda, nabralo precej važnega gradiva, ki posega precej globoko v pastirsko delovanje, da se bo še bolj sistematično in bolj edino in enotno vršilo v škofiji. Program je dolg. Skušali ga bomo obdelati kolikor mogoče najbolje, in to bodi tudi priprava za našo name-ravano III. škofijsko sinodo.

1. Uprava cerkvenega premoženja.

Celsissimus: »Na pastoralnih konferencah lanskega leta se je izrekla želja, naj bi se mesto navodila za upravo cerkvenega premoženja iz l. 1860. izdalo novo navodilo, ki bi se oziralo na novejšje cerkvene in državne odredbe. Raditega sem sestavil tako sistematično navodilo.« Nato je Celsissimus razložil načela, po katerih se je ravnal pri sestavi navodila, in pojasnil, kaj obsegajo posamezna poglavja. Koncept dobe kot rokopis tiskan vse dekanije v posvetovanje, kakor tudi za vsa naslednja vprašanja na sinodi.

2. Izseljeniško vprašanje.

Celsissimus: To vprašanje je silno važno, od pravega razumevanja usode izseljencev je odvisno praktično in uspešno pastirovanje. Motu proprio sv. Očeta papeža Pija X. z dne 15. avgusta 1912 »De catholicorum in exteris regiones emigratione« nalaga nam nove dolžnosti. Pri nas imamo Rafaelovo družbo, in splošna želja duhovščine je, da bi mogla ta družba svoje delo razširiti in poglobiti.

Nato prebere Celsissimus glavne točke poročila občnega zbora Rafaelove družbe iz decembra 1912. Iz poročila se razvidi pomen družbe, njeni nameni in njeno delovanje. Važna točka je tudi ureditev kolodvorske misije (Bahnhofmission) za ženske.

Knezoškofu so došla, kakor je bilo ukazano, poročila o izseljencih v posameznih župnijah, pa ne še iz vseh. Pregled teh poročil se objavi v Škofijskem Listu.

Nato prečita Celsissimus pismo P. Kazimira Zakrajšek O. F. M. iz Amerike, ki v njem popisuje razne nevarnosti zlasti za moške, ki so pustili svoje žene na domu ter se domačiji popolnoma odtujijo in ne mislijo več na dom.

Dekanu Andreju Lavriču je bila od Celsissima poverjena naloga, da stavi primerne nasvete, kako potom Rafaelove družbe in delovanja duhovnikov urediti skrb za izseljence.

D e k a n L a v r i č poroča sledeče:

Smatram, da je gg. zborovalcem znan dopis Rafaelove družbe v Ljubljani o izseljeniškem

vprašanj u v letošnjem Šk. L. p. 59 in 60. V dopisu nam družba opisuje svoje delovanje ter nam podaja nekaj načrtov, kako bi mogla uspešneje delovati in našim izseljencem bolj koristiti. Dopis je znan, zato ga ne ponavljam. Hočem pa vsled naročila Presvetlega na podlagi tega dopisa staviti nekaj konkretnih predlogov.

Za uvod naj omenim, da je Rafaelova družba med ljudstvom še vedno premalo znana. Ljudstvo sliši malo o njej, javnega mnenja si še ni osvojila. Sam sem jo priporočal izseljencem, povetini brez uspeha. Zakaj? Prišel sem prepozno, izseljeniški agentje so me prehiteli. Kar se je dosedaj za Rafaelovo družbo storilo, ni v nikaki primeri s kričavo reklamo, ki jo razvijajo izseljeniške pisarne. Ne maram Rafaelovi družbi ničesar očitati, ker gospodje, ki jo vodijo, store, kar je mogoče. Ako omenjam, da je družba premalo znana, naj bo to poziv do vseh merodajnih činiteljev, naj store, kar je mogoče, da se ljudstvo z njo seznanijo. Kako mogočni napisi izseljeniških agentur te pozdravljajo v Kolodvorski ulici pri vstopu v Ljubljano, Rafaelova družba pa je skrita kot ponižna vijolica in čaka, da bo s prijetnim vonjem koga privabila.

Na podlagi tega stavim:

1. predlog: Ljudstvo je treba z Rafaelovo družbo temeljiteje seznaniti.

Kako? Po listih, predavanjih ter podobno. Najbolj pa bi učinkovalo podobno dejanje kakor pred antialkoholnim kongresom. Naprosilo naj bi se Presvetlega, da izdajo pastirski list o izseljevanju sploh, posebej bi v njem opozorili na Rafaelovo družbo.

Družba je v svojem dopisu nasvetovala, naj bi posredovanje prevzeli odseki izobraževalnih društev. Odseki se po mojem mnenju v tej reči ne bodo obnesli. Odsekovi člani se menjajo, odseki tudi radi ostanejo na papirju. Treba bi bilo imenovati določeno osebo, ki naj bo ud Rafaelove družbe, da se izogne sitnostim agentov. Taka oseba naj bi se kar s prižnice oznanila: V naši župniji posreduje brezplačno X Y. Ta posel naj bi sprejel tajnik domače hranilnice, zastopnik Vzajemne zavarovalnice ali druga večča roka. Zaupniku bi bilo treba tudi nekaj znanja: geografije, ameriških postav, denarja itd.

Zato stavim:

2. predlog: V vsaki župniji naj se imenuje zaupnik Rafaelove družbe, ki bodi nje član.

3. predlog: Za zaupnike Rafaelove družbe naj se preskrbi poučen tečaj

— stroške naj pokrijejo domači denarni zavodi.

4. predlog: Zaupnik Rafaelove družbe naj dobi na hišo, v kateri stanuje, podobno tablo, kakor jo imajo izseljeniške pisarne.

Glede denarnih zadev, ki jih omenja dopis Rafaelove družbe, naj omenim, da bi morda posredovanje denarja sprejela deželna hipotečna banka v Ljubljani. Zaupnik družbe bi dal izseljencu naslov, kam naj pošilja denar, najprej seveda v pokritje morebitnih dolgov, potem pa za nalaganje v domačem denarnem zavodu. Izseljenci naslove jako skrbno hranijo. Pričakovati je, da bo na ta način precej tujega kapitala pričelo krožiti po naših krajih.

V tem oziru stavim:

5. predlog: Za posredovanje denarnih pošiljatev naj se izseljencem nasvetuje deželna hipotečna banka v Ljubljani, ki naj se zaeno opozori, da v tem smislu razvije reklamo po krajih, kjer bivajo naši rojaki.

6. predlog: Rafaelova družba naj se ne bavi z naseljevanjem v določenih krajih v večjem obsegu, pač pa naj v okviru pravil in razpoložljivih sredstev deluje, da zavladajo v domovini zdrave socialne razmere.

Izseljevanje je nekaj nezdravega. Ko se ustali razmere, bo prenehalo oziroma se bo omejilo.

Toliko o dopisu Rafaelove družbe v Ljubljani.

Naj se pri izseljeniškem vprašanju dotaknem še točke, ki posebno zadeva dušne pastirje. Tudi tu naj po nalogu Presvetlega stavim konkreten predlog. Ljudje se selijo iz župnije. Iz vipavske dekanije največ v Trst, manj v Gorico ali Pulj, jako malo v Ljubljano, precej med Nemce v naši državi in v Ameriko, dočim sta v Egiptu iz cele dekanije samo dve osebi. V Egiptu grede večinoma Goričanke, iz Kranjske jih je tam jako malo. Ali naj skrb župnikova preneha potem, ko njegov župljan prestopi mejo domače župnije? Ali se ne utegne čez leta povrniti? Kaj, če se povrne slabši? Ali je mogoče kaj storiti, da bi se ne povrnil slabši? Nekaj bo dosegel, ako župnik ohrani stik z izseljenci. Napravi naj si kataster izseljencev, izve naj za njihove naslove. Izseljenci in domača hiša so večinoma še v stiku. Za naslove izseljencev bo izvedel pri sorodnikih. Posreduje naj, da se naročijo na »Bogoljuba« in »Domoljuba«. Morda bi ne bilo napak, izseljen-

cem pred veliko nočjo poslati kratko poročilo o važnejših dogodkih v župniji, ob koncu naj bi jih pozval na izpolnitev velikonočne dolžnosti. V dobi ciklostylov in podobnih razmnoževalnih strojev bi to dušnemu pastirju ne vzelo veliko časa. To poročilo naj bi izseljencem poslal direktno ali indirektno po sorodnikih. Sodim, da bi tako poročilo v tujini mogočno vplivalo. Saj pošiljajo slična poročila družbe, društva in hočejo ravno tem potom v oddaljenih članih ohraniti pravega duha. Kjer je mogoče, naj bi se opozorilo tudi dušnega pastirja dotičnega kraja, koliko izseljencev se je tja priselilo, obenem bi se ga naprosilo, naj se jih zavzame. V tej zadevi stavim:

7. predlog: V vsaki župniji naj se napravi natančen kataster izseljencev; župnik naj ohrani direktno ali indirektno stik z izseljenci in njihovim novim dušnim pastirjem.

Vsega ne bomo dosegli, kar bi želeli, vendar brez sadov tako prizadevanje ne bo ostalo. Drugi časi zahtevajo drug način dušnega pastirstva. Kako lepe uspehe so dosegli apostolski možje ravno z osebnim stikom, pismi itd. Kako hvaležen se bo spominjal izseljenec domačega dušnega pastirja, ako prejme od njega v tujini razglednico za god ali ob drugi priliki. Vzpodbudna beseda bo dosegla lepše uspehe, nego doma najboljša pridiga.

Debate so se udeležili dekani Lavrenčič, Rihar, Koblar in referent.

Nato je Celsissimus razložil svoj sestavek »De cura pro emigrantibus«, namenjen za sinodo. Na podlagi podanih nasvetov se bo koncept izpopolnil.

3. Skrb za rekrute.

Celsissimus: »Lani so gg. duhovniki pri pastoralnih konferencah pokazali veliko zanimanje za to vprašanje. Stavili so tudi prav praktične nasvete. Iz ribniške dekanije je došla prošnja, naj bi se sestavila primerna priročna knjižica s poukom in molitvenikom za rekrute in vojake. Kaplan Jernej Hafner v Velikih Laščah je sestavil načrt take knjižice in naročilo se mu je, naj ga izpelje.

Nato je Celsissimus razložil »normae generales«, po katerih je sestavil določila za škofijsko sinodo o skrbi za mladence, ki morajo v vojaški stan.

Razgovora o stvari se udeleže in stavijo predloge glede pospeševanja verskega in nramnega življenja za čas službe pri vojaki: gene-

ralni vikar Flis, kanonik dr. Gruden, prošt dr. Elbert, dekani: Lavrič, Arko, duh. svetnik župnik Fr. Krumpestar.

4. Naše kateheze za prvo sv. spoved in obhajilo in sv. birmo.

Celsissimus: Glede tega vprašanja so došle nekatere jako lepo in praktično sestavljene kateheze; navadno obdelajo vso tvarino sistematično in logično. Seveda se je treba pri pouku ravnati po starosti, dovzetnosti in razvitosti otrok.

Celsissimus je tudi pripravil poglavje za sinodo: »De educatione religiosa«. Razgovora so se udeležili in izražali razne želje dekani: Rihar, Arko, Novak in Lavrenčič.

5. Pouk ženinom in nevestam.

Glede tega vprašanja omeni Celsissimus, da ni dobil posebnih predlogov, ki bi se dotikali glavnih in važnih strani tega pouka. Tudi formular za nagovor zaročencem pri poroki bo ostal stari, kakor je v škofijskem obredniku. Sicer pa se more ta nagovor sestaviti za posebne slučaje od dotičnega duhovnika. Več dobrih zgledov je že prinašal »Duhovni Pastir«. — Nekateri gg. dekani obžalujejo, da je v novi redakciji nagovora iz obrednika izostala točka o dolžnosti krščanske vzgoje otrok.

6. Kn. šk. zavod sv. Stanislava.

Kanonik Tom. Kajdiž poroča o izrednih prispevkih duhovščine za zavod v času od 1. januarja 1912 do 1. aprila 1913. Vsak dekan je dobil en izvod tega poročila, da more poročati o tem dekanijiški duhovščini.

7. O patronatu Vincencijeve družbe.

Arhidiakon kanonik dr. Gruden poroča o tej zadevi v izpopolnilo poročila v »Škofijskem Listu« 1913, str. 75 in prosi, naj bi se to važno karitativno delo razširilo in pospeševalo. Referat se glasi:

Gospodje ste v »Škofijskem Listu« (l. 1913, str. 75) čitali kratko poročilo o delovanju »Patronata« v preteklem letu, oprto na suhoparne številke, ki izkazuje precejšnjo obremenitev našega društva. Tem številkam bi rad dodal nekaj komentarja:

Prilčno dve leti je, kar obstoji »Patronat« v naši škofiji. Kako se je v tem času razširil? Število župnij, kamor roma »Detoljub« v večjem šte-

vilu in kjer se je vpeljalo redno nabiranje prispevkov, je še vedno primeroma majhno, približno kakih 30. Po drugih krajih imamo le posamezne člane ali dobrotnike. To pomenja, da se še vedno majhen del škofije udeležuje našega rešilnega dela. Kaj je temu vzrok? Ali morda brezbržnost in odpor ljudstva ali prevelika obremenitev s stroški? Dosedanja izkušnja priča, da temu ni tako, ker tam, kjer se je redno pobiranje vpeljalo, ljudje prav radi žrtvujejo tistih 20 vinarjev na mesec. Zadržek je v tem, da v mnoge kraje še ni prodrlo jasno spoznanje, kolik pomen ima naše podjetje in se vsled tega ne morejo odločiti, da bi vpeljali »Patronat« v svoji župniji. Temu nasproti bi tu poudarjal zlasti dve stvari: V modernem gibanju za otroško varstvo in mladinsko skrb, ki se v Avstriji zadnje desetletje vedno bolj razvija, predstavlja »Patronat«, katoliško cerkveno podjetje, kakor nemški »Seraphisches Liebeswerk«, in prepričani smemo biti, da le na tem katoliškem, cerkvenem temelju se bo dalo za varstvo mladine kaj uspešnega doseči. O tem nas prepriča pogled na Zgornjo Avstrijo, Češko, Bavarsko, Tirolsko, kjer je že omenjena nemška organizacija med priprostim ljudstvom užgala plamen zanimanja in navdušenja za varstveno delo pri mladini. — V naši domači katoliški organizaciji pa izpopolnjuje »Patronat« vse one ustanove in teženje, ki merijo na versko-nravno vzgojo mladine (šolska vzgoja, Marijini vrtci, Marijine družbe, društva vajencev), ker nudi socialno pomoč v vseh onih slučajih, ko je mladina vseh žalostnih družinskih razmer v verskem in navnem oziru ogrožena. Taka pomožna ustanova je dandanes tem bolj potrebna, ker se vedno bolj množe slučajji, da otrok ne najde v domači hiši potrebnega varstva.

Ako naj »Patronat« izvršuje uspešno svojo nalogo, mora čim večje mase ljudstva pritegniti k svojemu rešilnemu delu. Vsa uredba »Patronata« je taka, da so mu lahko člani in deležniki najširši sloji ljudstva. Zato so mesečni prispevki zelo nizko nastavljeni, na 20 vinarjev, ki jih lahko utрпи vsaka delavka. A treba je velikega števila članov, da se s temi bornimi vinarji more res kaj uspešnega storiti. Kakor na Nemškem, smo tudi mi sprejeli načelo, da župnija, ki šteje 50 rednih deležnikov, sme zahtevati od »Patronata«, da sprejme enega otroka v oskrbo.

Precej je oviral napredek »Patronata« ozir na razne vzgojne zavode in sirotišča, ki jih imamo, kakor Marijanišče, Lichtenturnov in Salezijanski zavod, češ, da smo s takimi rešilnimi ustanovami že precej preskrbljeni. Kakšno je

razmerje »Patronata« do njih? Naše podjetje ni z nobenim imenovanih zavodov tesneje zvezano, vendar vse prav izdatno podpira, kar pričajo naši letni računi. Po potrebi izročja »Patronat« sedaj temu, sedaj onemu zavodu svoje varovance v oskrbo in vzgojo. Pred vsem pa vpoštevata tudi poštene družine, ker mu ni namen polniti mestne sirotišnice, ampak gleda na to, da se otrok brez potrebe ne odtuji domačemu kraju in kmečkemu delu.

Najpogosteje se sliši ugovor: »Preveč imamo že raznih zbirk za dobrodelne in cerkvene namene. Popolnoma priznavam resnico teh besedi. Tu je Zavod sv. Stanislava, »Slov. Straža«, so salezijanski zavodi, apostolstvo sv. Cirila in Metoda, afrikanski misijoni, sv. Detinstvo itd. A kar se mi zdi pri nas potrebno, je neka ureditev, organizacija teh zbirk. Krščanska morala nas uči, da se urejena ljubezen začenja pri samem sebi. Bolj moramo ljubiti in podpirati tiste, ki so nam bližje po sorodstvu, po krvi in jeziku. Ne smemo pozabiti, da smo kot katoličani dolžni podpirati tudi misijonske namene, toda zaradi njih ne smemo prezreti svojih domačih potreb. In ako se nam po pravici smilijo macedonski, zamorski ali kitajski otroci v svoji telesni in duševni zapuščeni, ne smemo prezreti, da imamo doma v svoji domači deželi nič manj mnogoštevilne in kričeče slučaje otroškega siromaštva in zapuščeni, ki jih komaj opazimo. Naše ljudstvo je usmiljeno in radodarno. Prav lepe svote se naberejo za razne cerkvene in dobrodelne namene. Prav nič me ni skrb, da se bo misel socialne pomoči za vse one otroke, ki so vsled nesrečnih domačih razmer varuštva in pomoči potrebni, med njim užgala. Pri tem imamo še zavest, da ne izvršujemo le nadnaravno dobro delo, ampak delamo tudi za rešitev in ohranitev svojega lastnega naroda. Brez pomoči gg. dušnih pastirjev pa naše podjetje ne bode moglo napredovati. Zato nujno prosim gospode dekane, naj na konferencah gg. župnikom vpeljavajo »Patronata« priporoče.

Na stavljeno vprašanje glede agitacije, glede razmerja »Patronata« do društev za zanemarljeno mladino v posameznih sodnih okrajih, glede prispevkov je podal referent potrebna pojasnila.

8. Apostolstvo sv. Cirila in Metoda.

Celsissimus: Tajnik apostolstva sv. Cirila in Metoda me je prosil, naj bi se o priliki dekanškega shoda poročalo gospodom dekanom o namenu in delovanju imenovane bratovščine. Poro-

čilo tajnika dr. Grivca se v glavnih potezah glasi:

Pred 61 leti (1852) je škof Slomšek ustanovil bratovščino sv. Cirila in Metoda za zedinjenje razkolnih Slovanov in Grkov s katoliško Cerkvijo. K ustanovitvi sta ga nagnila dva razloga: 1. hotel je med Slovenci utrjevati ljubezen do sv. Cerkve in širiti misijonsko misel za razširjenje katoliške vere; 2. hotel je Slovence obvarovati pred nevarnostjo onega vseslovanskega navdušenja, ki je preziralo katoliško vero in včasih celo naravnost širilo simpatije do ruskega in jugoslovanskega razkolništva. — Kakor v Slomškovi dobi, tako je tudi v novejšem času treba skrbeti, da se slovenska in slovanska zavest med našim ljudstvom ohranja v trdni zvezi s katoliško versko zavestjo, zraven nas pa ljubezen do svete Cerkve veže, da delamo za razširjanje katoliške vere predvsem tam, kjer je to najbolj od nas odvisno — namreč med Slovani. Zato je škoda, da se je v zadnjih 25 letih Slomškova bratovščina pri nas popolnoma pozabila. Ko smo se pred petimi leti pripravljali, da obnovimo Slomškovo misijonsko misel, smo videli, da bi se Slomškova bratovščina sv. Cirila in Metoda dala pri nas težko poživiti. Odločili smo se torej za »Apostolstvo sv. Cirila in Metoda«, ki se od Slomškove bratovščine loči samo v tem, da zbira redne prispevke za misijone.

Naše ljudstvo se je nepričakovano hitro vnelo za apostolsko bratovščino sv. Cirila in Metoda. Apostolstvo šteje v naši škofiji nad 25.000 udov; v zadnjem upravnem letu (od 1. julija 1912 do polovice 1913) so se tudi darovi in prispevki izredno pomnožili — zbrali smo nad 16.000 K. Ob nepričakovanem preobratu na Balkanu se je pokazalo, kako je Apostolstvo koristno in potrebno. Ko se je med našim ljudstvom širilo navdušenje za balkanske narode, je bilo treba skrbeti, da se to navdušenje ohrani v pravih mejah in v tesni zvezi s katoliško zavestjo. Apostolstvo je bilo med našim ljudstvom že pripravilo podlago za pravilno presojevanje jugoslovanskega vprašanja; ob vojski je pa s članki in mnogimi predavanji poskrbelo, da se med našim ljudstvom ni mogla širiti kaka katoliški veri nevarna slovanska agitacija; Apostolstvo je sedanje zanimanje za Balkan izrabilo, da se je med ljudstvom še bolj utrjevala katoliška zavest in da je bilo zanimanje za Balkan vedno združeno s katoliško in misijonsko idejo. (Dva goriška časopisa »Novi Čas« in »Primorski List« sta opozarjala na nevarnost, ki preti Slovincem vsled navdušenja za razkolne Slované in pri tej priliki priporočala

Apostolstvo kot najboljše sredstvo proti tej nevarnosti.) Po zatrjevanju naših katoliških voditeljev je Apostolstvo v sedanji dobi prepotrebno dopolnilo naše verske izobraževalne in politične organizacije.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda ima po svojih pravilih **namen** z molitvijo in miloščino delati za razširjanje katoliške vere med Slovani in za zedinjenje razkolnih Slovanov s katoliško Cerkvijo. Delokrog Apostolstva je torej zelo obsežen; praktično smo se pa vsled dejanskih razmer morali omejiti. Med Bulgari smo dosegli velike uspehe. Naš glavni uspeh je ta, da smo zelo povzdignili misijonsko delo v odrinski škofiji (ki obsega Tracijo in vso Bulgarijo). V odrinski škofiji je razmeroma dosti dobrih domačih duhovnikov vzhodnega obreda (vsi so neoženjeni), a bili so v vsakem oziru popolnoma zapuščeni. Te smo organizirali po vzoru naše »Sodalitas« in jih vneli za organizirano pastirsko in misijonsko delo; po našem nasvetu se zbirajo k rednim pastoralnim konferencam in k vsakoletnim duhovnim vajam.

Pod našim vplivom in z našo pomočjo se je Apostolstvo ustanovilo tudi v zagrebški nadškofiji, v križevski (Križevac) uniatski škofiji, na otoku Krku in v spljetski škofiji. — V lavantinski škofiji se je po našem prizadevanju poživila bratovščina sv. Cirila in Metoda ter začela zbirati prostovoljne darove za balkanske misijone.

Organizacija Apostolstva.

Središče Apostolstva je na Velehradu na Moravskem. Vrhovno vodstvo ima centralni odbor deveterih članov; pri volitvi centralnega odbora ima vsaka škofija, v kateri je vpeljana Apostolstvo, dva glasova; odbor dovoljuje škofijskim odborom veliko, skoraj popolno prostost. Jugoslovanski škofijski odbori so med seboj v zvezi in se o vsaki važnejši stvari skupno posvetujejo; protektorja te jugoslovanske misijonske zveze sta nadškof Bauer (Zagreb) in škof Mahnič.

V naši škofiji je Apostolstvo vpeljana v približno 160 župnijah. Nabiranje udov in prispevkov se v zmislu naših pravil izroča posebnim zaupnikom, nabiralcem oziroma nabiralkam, katere si dotični duhovniki izberejo; večinoma so to delo prevzele Marijine družbe.

Apostolstvo se je torej doslej izkazalo kot dobra, koristna in potrebna misijonska in kulturna organizacija. Naj bi torej v naši škofiji še napredovalo in naj bi se vpeljalo v vseh žup-

nijah. **Za napredek apostolstva bi bilo še potrebno:**

1. V vsaki dekaniji naj bi se izbral poseben dekanijski zaupnik Apostolstva; njegova naloga bi bila v dotičnih dekanijah širiti Apostolstvo, poročati o njem pri konferencah, prirejati govore, predavanja o Apostolstvu in njega misijonih. Ta zaupnik bi bil v zvezi s škofijskim odborom; vsako leto bi se vršil shod zaupnikov.

2. Tajnik Apostolstva je pripravljen med počitnicami (od julija do oktobra in o Veliki noči) udeleževati se konferenc »Sodalitatis« ter poročati o Apostolstvu, dajati razna pojasnila in sprejemati nasvete gospodov duhovnikov. Pripravljen je za društva in Marijine družbe predavati o naših misijonih. (Skioptične slike!)

3. V župnijah, kjer Apostolstvo ni vpeljeno, naj bi se vsaj enkrat na leto v cerkvi pobiralo za namene Apostolstva; morebiti bi bilo to primerno sploh v vseh župnijah.

4. Letos praznujemo 1050letni jubilej, odkar sta sv. Ciril in Metod prišla med Slovane. Ta jubilej naj bi se primerno proslavil v vseh župnijah in morebiti tudi ob katoliškem shodu. Apostolstvo bo za proslavo tega jubileja izdalo dve lepi in zelo lahki igri, eno za samo moške, drugo za samo ženske vloge.

Ideja Apostolstva je po časopisih in po raznih knjigah (Družba sv. Mohorja) že tako popularizirana in se bo še popularizirala, da se bo Apostolstvo brez posebnih težav povsod lahko vpeljalo in priporočalo. Na ta način bomo najlažje preprečili zlorabo sv. Cirila in Metoda v liberalne namene ter poskrbeli, da se med našim ljudstvom ne bo mogla širiti narodna ideja v

protikatoliškem zmislu. S tem pa bomo izpolnjevali tudi važno katoliško dolžnost.

9. Raznoterosti.

Celsissimus: Gospodje dekani se opozore, naj pri dekanijskih vizitacijah pazijo, kako se izpolnjujejo škofijski predpisi glede ohranjanja, pospravljanja in napravljanja umetnostnih cerkvenih spomenikov (Syn. II., Cap. I, Tit. I., § 2 do 6 in »Škofijski List« 1907, str. 41 do 42). Še zadnji čas so došle pritožbe c. kr. centralne komisije za varstvo spomenikov.

Interpelacije oziroma prošnje:

1. List »Vzajemnost« naj bi prenehal, ker ne stoji na višini, kakršno smemo po pravici zahtevati od stanovskega lista za duhovščino. Je tudi nepotreben, ker se te vrste vprašanja lahko v drugih listih obravnavajo, n. pr. »Duhovni Pastir«, »Svečenička Zajednica«, »Voditelj« itd.

2. Ker je ukazano, da morajo kaplani imeti »Škofijski List«, naj bi ostal ta inventaričen za kaplane pri vsaki župniji, plača ga (po znižani ceni za kaplane) cerkev.

3. Cerkveni računi naj bi se vedno pošiljali potom dekanijskih uradov, kakor je že predpisano.

K sklepu se Celsissimus zahvali zborovalcem in še prosi, naj bi gospodje dekani glasovali, ali naj se letos vrši III. škofijska sinoda ter se odstrani. Po odhodu Celsissima so se gospodje dekani glede sinode izrekli: affirmative, ako se bo sinoda mogla vršiti v manjšem obsegu glede udeležbe, kakor se je prosilo v Rim.

63.

Naznanilo o sprejemu v kn. šk. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1913-14.

V kn.-šk. zavod sv. Stanislava se sprejemajo telesno zdravi in nravno nepokvarjeni mladeniči zlasti taki, o katerih je upati, da se bodo po dovršenih gimnazijskih študijah posvetili duhovskemu poklicu.

V šolskem letu 1913-14 je popolna gimnazija s pravico javnosti. Gojenci dobivajo v zavodu vso oskrbo, namenu primerno vzgojo in pouk v obsegu in po načrtu, kakor to velevajo avstrijski šolski zakoni.

Za mladeniče iz ljubljanske škofije je cela plača 400 K na leto, za mladeniče iz drugih škofij pa 500 K. Plačuje se v mesečnih obrokih naprej, najprimernejše po poštnih čekih, ki jih daje zavod na razpolago. Nekoliko gojencev se sprejme tudi brezplačno ali po znižani ceni, kolikor to dopuščajo sredstva zavoda. Vendar morejo dotični gojenci to dobroto le tako dolgo uživati, dokler se je po svoji pridnosti in po svojem lepem vedenju kažejo vredne. — Šolnina se ne plačuje; le

za prvi sprejem se plača pristojbina 10 K. Pri vsakoletnem sprejemu pa se plača 4 K za učila; vrhutega plača vsak gojenec 1 K za knjižnico.

Prošnjo za sprejem, naslovljeno na kn.-šk. ordinariat v Ljubljani, morajo vsi učenci osebno v spremstvu svojih starišev, oziroma njih namestnikov izročiti vodstvu zavoda. Na prošnje, ki bi jih učenci poslali po pošti ali po kaki drugi poti, pa sami ne bi prišli za časa k hišnemu vodstvu, bi se moglo le v izrednih slučajih ozirati.

Posebe je pripomniti:

1. Učenci, ki hočejo vstopiti v prvi gimnazijski razred, morajo oddati svojo prošnjo od 1. do 10. junija. — V četrtek, dne 5. junija bo vodstvo zavoda sprejemalo prošnje v Ljubljani v kn.-šk. palači, v pritličju na desno, od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne; druge dni pa se sprejemajo prošnje v zavodu v Št. Vidu. Prošnji je priložiti: a) krstni list; b) izpričevalo o

stavljenih kozah; c) izpričevalo o dovršeni ljudski šoli s pripomnjo, da se je izdalo, ker hoče učenec vstopiti v gimnazijo; d) izkaz o imetju, če prosi, da bi bil sprejet brezplačno ali po znižani ceni.

2. Dijaki, ki so dovršili 1. ali 2. gimnazijski razred na kaki drugi gimnaziji, pa žele, da bi bili sprejeti v zavod, naj oddajo svojo prošnjo, gimnazijska izpričevala in druge zgoraj naštetih listine do 12. julija.

3. Kar zadeva starost prosilcev, se ne morejo sprejeti oni, ki bi morali iti na vojaški nabor pred osmim gimnazijskim razredom.

Kdor bi želel bolj natančnih pojasnil, naj se obrne do podpisanega vodstva.

V Š t. V i d u nad Ljubljano, dne 1. maja 1913.

Vodstvo kn. šk. zavoda sv. Stanislava.

64.

Decretum sen Declaratio circa rubricas Tit. X., num. 2 et 5 de missis votivis et „de requie“.

(A. A. S. — Vol. V., pag. 43.)

In nova Rubrica Constitutioni Pianae Divino afflatu adiecta Tit. X, num. 2 et 5, »prohibentur Missae votivae privatae seu lectae pro defunctis, in feriis Quadragesimae, Quatuor Temporum, II. Rogationum, in vigiliis, et in feria in qua anticipanda vel reponenda est Missa Dominicae: in Quadragesima vero permittuntur Missae privatae defunctorum tantum prima die cuiuscumque hebdomadae libera in calendario ecclesiae in qua Sacrum celebratur«.

Nunc vero ad dirimendas quaestiones nonnullas huic S. Congregationi propositas circa applicationem praefatae Rubricae quibusdam Missis votivis privilegiatis tum in Ecclesia universalis, tum certis in locis per Indultum apostolicae Sedis concessis, firmis manentibus legibus et privilegiis Missas solemnes seu in cantu respicientibus, quoad Missas privatas lectas sequentia discernuntur et declarantur:

I. Privilegium Missae votivae lectae, de speciali gratia nonnullis Sanctuariis concessum, ita ut celebrari possit in duplicibus I. et II. classis, seu etiam II. classis tantum; et privilegium Missae votivae Ss. Cordis Iesu in prima feria VI cuiusque mensis, permanent in suo robore, etiam in feriis et vigiliis per dictam rubricam exclusis.

II. Privilegium Missae votivae lectae aliquibus Sanctuariis aut aliis ecclesiis vel communita-

tibus regularibus quocumque modo et titulo concessum, ita ut celebrari queat tantummodo in duplicibus maioribus et minoribus, et exclusis feriis, vigiliis et Octavis privilegiatis, sic erit deinceps applicandum, ut dictae Missae votivae lectae prohibitae sint in omnibus feriis in praefata rubrica enumeratis. Loco tamen huiusmodi Missae votivae, extra feriam IV Cinerum, hebdomadam maiorem et vigiliis Nativitatis et Pentecostes, adiungi poterit oratio ipsius Missae votivae, vel in Missa de die post orationem feriae seu vigiliae, vel in Missa de feria seu vigilia ante alias orationes. Quod si adsit specialis concursus populi, unica Missa lecta ex praedictis Missis votivis celebrari poterit, quoties Missa in cantu commode haberi nequeat.

III. Privilegium Missae votivae lectae pro sponsis ita erit applicandum, ut liceat, extra tempus clausum, haec Missa dici etiam in praedictis feriis et vigiliis.

IV. Privilegium Missae pro defunctis lectae aliquibus locis vel Ordinibus concessum ita ut bis vel ter in hebdomada celebrari possit etiamsi occurrat aliquod duplex maius vel minus, in posterum ita erit applicandum, ut intelligatur tantummodo concessum pro diebus in quibus non occurrat aliqua feria aut vigilia, ut supra. Quapropter in huiusmodi feriis vel vigiliis Missae

lectae pro defunctis semper prohibitae sunt, exceptis Missis in die obitus vel pro die obitus, in ecclesiis ubi celebratur funus alicuius defuncti cum Missa in cantu; item excepta unica Missa quae pro defuncto paupere celebrari potest iuxta decretum 9. maii 1899, n. 4024; item Missis quae in sepulcretis celebrantur, ad normam decreti 19 maii 1896, n. 3903; item exceptis Missis lectis in prima die libera uniuscuiusque hebdomadae in Quadragesima iuxta novas rubricas. — Ex indulgentia vero sanctae Sedis habentur adhuc valida, donec expirent, Rescripta quinquennalia,

aliquibus dioecesibus et provinciis religiosis exteris nuper concessa celebrandi bis in hebdomada Missas lectas de Requie in die obitus seu de positionis, tertio, septimo, trigesimo et anniversario.

Contrariis non obstantibus quibuscunque, die 8 februarii 1913.

Fr. S. Card. **Martinelli**,
Praefectus.

L. † S.

† **Petrus La Fontaine**, Episc. Charystien.,
Secretarius.

65.

Decretum circa missas tricenarias gregorianas et altaria item gregoriana.

Supremae S. Congregationi S. Officii sequentia exhibita sunt dubia de Missis triginta quae Gregorianae nuncupantur, nec non de Altaribus, tum ecclesiae S. Gregorii in Monte Coeli Urbis, tum alibi existentibus, quae an instar illius appellatae sunt Gregoriana:

I. Utrum sit necessarium quod Missae triginta, quae Gregorianae appellantur, celebrentur triginta diebus continuis sine interruptione? Et quatenus affirmative:

II. Utrum in casu satisfaciat sacerdos, qui eadem die bis vel ter, vel per se (v. gr. die Natalis Domini) vel per alios, celebrationem reassumat, ita ut triginta dierum spatio Missae omnes celebrentur? Et quatenus negative:

III. Utrum idem sacerdos teneatur alium sibi substituere celebraturum Missam aliquam tricenariam?

IV. Utrum quis satisfaciat obligationi curandi tricenarium Gregorianum, si pluribus sacerdotibus triginta Missas Gregorianas distributas committat, eadem die vel paucorum dierum spatio omnes celebrandas ad dictam intentionem?

V. Utrum diebus in tricenario occurrentibus, in quibus Missa de requie a rubricis permittitur, ipsa legi debeat ad onus tricenarii Gregoriani satisfaciendum?

VI. Utrum Altare S. Gregorii in Monte Coelio de Urbe sit vere ac proprie privilegiatum?

VII. Quaenam requirantur conditiones ad obtinendum privilegium Altaris Gregoriani, »ad instar«?

VIII. Utrum concedatur privilegium personale Altaris Gregoriani »ad instar«? Et quatenus negative:

IX. Quid dicendum de concessionibus Altaris Gregoriani personalis forsitan iam factis?

Quibus dubiis mature perpensis, E. mi Patres una mecum Generales Inquisitores, feria IV, die 11 decembris 1912, dixerunt:

Ad I. Affirmative, prout in decisio a S. Congregatione Indulgentiarum, die 14 ianuarii 1889.

Ad II. Negative.

Ad III. Affirmative.

Ad IV. Negative.

Ad V. Negative; poterit tamen laudabiliter legi, pietatis gratia erga defunctum, diebus quibus licet et decet.

Ad VI. Affirmative, iuxta Rescriptum ex audientia Ss. mi, diei 18 februarii 1752.

Ad VII. Deinceps Altaria Gregoriana non esse concedenda.

Ad VIII. Negative.

Ad IX. Habeantur ut merae concessionibus Altaris personalis simpliciter privilegiati.

Et feria V, die 12, iisdem mense et anno, Ss. mus D. N. D. Pius div. Prov. Pp. X, in solita audientia R. P. D. Adessori S. Officii impertita, supra relatas Em.orum Patrum resolutiones benigne adprobare dignatus est.

L. † S.

M. Card. **Rampolla**.

† D. Archiep. Seleucien, Ads. S. O.

Izplačevanje pokojnin in preskrbnin potom c. kr. poštnohranilnega urada.

C. kr. ministrstvo za notranje posle je izdalo 11. marca 1913, št. 39.220 ex 1912 naslednjo odredbo:

Mit der Ministerialverordnung vom 13. Mai 1911, R.-G.-Bl. Nr. 112, ist ausgesprochen worden, daß die Bestimmungen der Ministerialverordnung vom 5. Juni 1909, R.-G.-Bl. Nr. 85 (cf. »Škof. List«, 1910, 30 in 44), betreffend die Vorschriften zur Verhütung ungebührlicher Auszahlung von Versorgungsgenüssen, auf alle bei staatlichen Kassen zur Auszahlung gelangende Ruhe- und Versorgungsgenüsse von Zivilpersonen sinn-gemäße Anwendung zu finden haben.

Die k. k. Landesregierung wird eingeladen, die Matrikenämter des eigenen Amtsbereiches besonders darauf aufmerksam zu machen, daß

hienach die im § 3 der Ministerialverordnung vom 5. Juni 1909, R.-G.-Bl. Nr. 85, für die mit der Matrikenführung betrauten Organe normierte Anzeigepflicht bei Todesfällen und Trauungen nicht nur in jenen Fällen, wo die verstorbene Person beziehungsweise die Braut im Genusse eines staatlichen Versorgungsgenusses stand, sondern auch dann besteht, wenn es sich um Zivilpersonen handelt, deren Ruhe- und Versorgungsgenüsse für Rechnung nicht staatlicher Fonde, also beispielsweise eines Landesfondes ect., bei staatlichen Kassen (Zahlstellen) zur Auszahlung gelangen.

Na to odredbo se čč. matični uradi opozarjajo.

Nabirka milih darov za pogorelce v Nußdorfu na Solnograškem.

C. kr. deželno predsedništvo za Kranjsko je z dopisom z dne 19. aprila 1913, št. 1103/pr., doposlalo semkaj naslednji poziv:

Dne 5. aprila t. l. je nastal v vasi Nußdorf, politični okraj Solnograd, požar, ki je uničil s cerkvijo vred skupno 32 poslopij z vsemi pridelki in premičninami.

Pogorelci, ki so izgubili vse svoje imetje, so brez postrešja v skrajni bedi in torej pomoči od drugod nujno potrebni.

Da se jim olajša beda, razpisujem s tem na prošnjo gospoda deželnega predsednika na Solnograškem in vsled pooblastila njegove ekscelen-ce gospoda c. kr. ministra za notranje zadeve nabiranje milih darov po vsej kronovini Kranjski.

Darila se sprejemajo pri c. kr. deželnem predsedništvu, pri mestnem magistratu v Ljubljani in pri vseh okrajnih glavarstvih, razglasila se bodo v uradnem listu »Laibacher Zeitung« in odkazala svojemu namenu.

Čč. gg. dušnim pastirjem se vsled tega naroča, naj oklic oznanijo s prižnice, nabrane darove pa odpošljejo na svoje mesto.

Am 5. April l. J. ist in der Ortschaft Nußdorf im politischen Bezirke Salzburg ein Schadenfeuer zum Ausbruche gekommen, welchem nebst der Kirche insgesamt 32 Gebäude samt allen Vorräten und Fahrnissen zum Opfer gefallen sind.

Die Abbrändler, welche ihre gesamte Habe verloren haben, sind obdachlos, der bittersten Not preisgegeben und daher auswärtiger Hilfe dringend bedürftig.

Zur Linderung dieser Not schreibe ich hie-mit über Ersuchen des Herrn Landespräsidenten in Salzburg und über Ermächtigung seiner Exzellenz des Herrn k. k. Ministers des Innern eine Sammlung milder Gaben im ganzen Kronlande Krain aus.

Spenden werden beim k. k. Landespräsidium, beim Stadtmagistrate in Laibach, sowie bei allen k. k. Bezirkshauptmannschaften entgegengenommen, in der »Laibacher Zeitung« veröffentlicht und ihrer Bestimmung zugeführt werden.

68.

Seznam organistov.

Za napravo seznama organistov ljubljanske škofije naj blagovolijo vsi čč. župni uradi poslati kn.-škof. ordinariatu sledeče podatke:

1. ime, priimek, rojstni kraj in rojstno leto ondotnega organista;
2. ali je obiskoval orglarsko šolo? Kje? kako dolgo? Ali se je učil cerkvene glasbe, event. pri kaki privatni osebi?
3. kraji in dobe event. prejšnjih služb;
4. ali opravlja poleg orgljanja in pevovodstva še kako drugo službo (cerkovništvo, tajništvo itd.)? Zna li tudi kako rokodelstvo?

5. približni njegovi skupni dohodki;
6. ali je starostno zavarovan;
7. ali je član organistovskega podpornega društva v Ljubljani;
8. kako deluje kot organist. Kako je sicer njegovo obnašanje?

* * *

NB. Obenem naj se temu poročilu tudi pristavi: 1. dispozicija ondotnih orgel (event. tudi v podružnih cerkvah); 2. kdaj so bile orgle narejene in od katerega orglarskega mojstra.

69.

Vernikom.*

Dolžan sem paziti, da se verniki ne zbegate in Vas lažnjivi preroki ne zapeljejo v verske zmote. Dobro veste, kdo Vam je od Boga postavljen zanesljiv in nezmotljiv učenik o večnih resnicah. Edino sveta katoliška Cerkev, ki Vas uči po škofih in duhovnikih, ki so edini za tak pouk izobraženi, pooblaščen in poslani.

Vrivajo se Vam pa drugi učitelji, ki pa za tak pouk niso ne izobraženi, ne pooblaščen in ne poslani. Sami polni zmot, hočejo svoje zmote vriniti tudi drugim, ali jim vsaj dvome vzbuditi. Kolika predrznost od njih, kolika škoda za one, ki bi jim verjeli in bi začeli dvomiti o cerkvi in o njenem poslanstvu! Tu se ne gre za par kronic, ampak za življenje in celo za večnost.

Zato že naravna postava ljubezni do sebe samega zahteva, da se vsakdo takih neposlanih učiteljev ogiba. Ne poslušati onih, ki drugače uče, kakor sveta Cerkev! Naravno postavijo se proglasili tudi papeži in od svoje strani naravnost prepovedali čitati ne le knjige, ampak tudi časopise, ki pišejo v duhu, nasprotnem svetemu evangeliju, nasprotnem naukom, kakor jih razlaga sveta Cerkev.

To naravno in cerkveno postavijo sem Vam že večkrat razglasil. Ta razglas danes ponavljam in Vam slovesno pred Bogom izjavljam, da

strašno greši zoper ljubezen do sebe samega in zoper pokorščino do Cerkve, kdorkoli naroča in navadno čita časopise, ki prihajajo od mož, vdanih liberalizmu, prostomiselnosti ali socialnim demokratom. Poznani so Vam ti listi, kakor so »Narod«, »Dan«, »Zarja«; ne bom jih dalje našteval. Vendar en list moram pa še prav posebno in zopet po imenu obsoditi in Vas opozoriti, da ga ne naročujete in ne čitate, ako ljubite sebe, ako ljubite resnico, ako hočete ostati verni kristjani in se kdaj zveličati.

In kako je ime temu prehudobnemu listu? Ime mu je »Slovenski Dom«. Več časa že nosi izredno predrzne in hudobno zasukane članke, ker naravnost pobija in taji vse verske resnice. Spravil se je na sveto pismo in ga tako zasukava, kakor da je sveto pismo polno zmot, moti se tudi katoliška Cerkev, motijo vsi katoliški sveti in učeni možje. Kdor te članke čita, pa ne pozna vse zgodovine, ne pozna točno vsega sv. pisma in razlag, je v nevarnosti, da začne o vseh resnicah dvomiti. Vedite pa, da vse zmote, ki jih uči »Slovenski Dom«, so stare in stokrat že zavrnjene in pobite.

To je razlog, da Vam slovesno povem: Kdor naročuje ali navadno čita »Slovenski Dom«, greši smrtno zoper ljubezen do samega sebe in

* List naj se v slovenskih župnijah prečita na prižnici.

greši smrtno zoper pokorščino, ki jo je dolžan Cerкви. Kdor se hoče spraviti z Bogom v zakramentu sv. pokore, mora vse iz srca obžalovati in se listu popolnoma odpovedati; saj veste, da brez kesa in brez trdnega sklepa ni odpuščenja.

Oni pa, ki članke pišejo in jih po listu razširjajo, so se že sami izobčili iz katoliške Cerkvve, ki je mati čiste resnice in sovražnica grdih zmot.

V Ljubljani, 1. majnika 1913.

† Anton Bonaventura,
škof.

70.

Različne opazke.

Sveto leto. Odpustki svetega leta 1913. se v ljubljanski škofiji prejmo, če se obiskujejo župne ali druge cerkve, v katerih se opravlja redna služba božja, na pr. pri ekspoziturah, v samostanskih cerkvah, ne pa, če se obiskujejo navadne podružnice, kapele, tudi ne, ko bi ondi bival kak

duhovnik. Obiskati se mora šestkrat ista cerkev. Spovedniki pa smejo v smislu navoda v »Škofijskem Lištu«, 1913, str. 81, bolnikom itd. obisk cerkvâ tudi olajšati, na pr. da jim dovolijo obisk bolniške kapele itd.

71.

Konkurzni razpis.

Razpisujejo se naslednje župnije:

Črnuče v dekaniji ljubljanske okolice, Zalilog v loški dekaniji, Šent Gotard v moravški dekaniji, Struge v ribniški dekaniji, Borovnica v vrhniški dekaniji.

Prošnje naj se naslove: za župniji Šent Go-

tard in Zalilog na c. kr. deželno vlado za Kranjsko, za Črnuče na g. Frančiška Kušar, župnika v Mengšu, za Struge na g. duh. svetnika Andreja Ramovša, župnika v Dobropoljah, za Borovnico na lastništvo graščine Bistra. — Zadnji rok za vlaganje prošenj je 31. maj 1913.

72.

Škofijska kronika.

Cerkveno odlikovanje. Za kn. šk. konzistorialnega svetnika je imenovan g. dr. Fran Perne, c. kr. gimnazijski profesor v Kranju.

Podeljene so župnije: Smednik g. Nikolaju Staziński, župniku na Črnučah; Srednja vas v Bohinju g. Antonu Golfu, župniku v Strugah; Godovič g. Janezu Jelencu, župniku na Ledinah; Koprivnik g. Francu Steržaju, župnemu upravitelju istotam.

V pokoj sta stopila 1. maja 1913 g. duh. svetnik Mihael Barbo, župnik v Smedniku, ki

se je naselil v Zalogu, P. Komenda, in g. župnik Nikolaj Križaj, župnik v Ovsisah, ki se je naselil v Kamniku. Preselil se je g. Ludovik Škufca, župnik v pok., iz Moravč v Kamnik.

Imenovan je bil za župnega upravitelja v Smedniku g. Anton Porenta, kaplan istotam; za soupravitelja v Ovsisah g. Venceslav Vondrašek, župnik v Podbrezjah; za župnega upravitelja na Ledinah g. Anton Hribar, župnik v Šent Gotardu, ki je na svojo župnijo resigniral.

Knezoškofijski ordinariat v Ljubljani, dne 1. maja 1913.

Vsebina: 61. Poročilo o konferencah „Sodalitatis SS. Cordis Jesu“ za leto 1912. (J. Flis) — 62. Dekanski shod l. 1913. — 63. Naznanilo za sprejem v kn. šk. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu nad Ljubljano za šolsko leto 1913-14. — 64. Decretum sen Declaratio circa rubricas Tit. X., num. 2 et 5 de missis votivis et „de requie“. — 65. Decretum circa missas tricenarias gregorianas et altaria item gregoriana. — 66. Izplačevanje pokojnin in preskrbnin potom c. kr. poštnohranilnega urada. — 67. Nabirka milih darov za pogorelce v Nußdorfu na Solnograškem. — 68. Seznam organistov. — 69. Vernikom. — 70. Različne opazke. — 71. Konkurzni razpis. — 72. Škofijska kronika.